

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2030/2022
13.07.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Зорана Хацића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Гаврило Рајовић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарства здравља, коју заступа Државно правобранилаштво, Београд и КБЦ "Приштина", са привременим седиштем у Грачаници, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3456/21 од 02.02.2022. године, у седници одржаној 13.07.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3456/21 од 02.02.2022. године, у делу којим је потврђена пресуда Вишег суда у Београду П1 222/19 од 27.05.2021. године, у ставу другом и трећем изреке.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија тужиоца изјављена против решења садржаног у пресуди Апелационог суда у Београду Гж1 3456/21 од 02.02.2022. године, којим је потврђено решење садржано у ставу првом изреке пресуде Вишег суда у Београду П1 222/19 од 27.05.2021. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П1 222/2019 од 27.05.2021. године, ставом првим изреке, одлучено је да се не дозвољава преиначење тужбе истицањем тужбених захтева за утврђење дискриминације из поднеска тужиоца од 09.06.2022. године, поред истакнутог тужбеног захтева за накнаду нематеријалне штете. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезу тужени да тужиоцу солидарно накнаде нематеријалну штету услед дискриминације и повреде права личности због дискриминације у износу од 80.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 27.05.2021. године, као дана пресуђења па до исплате, као неоснован. Ставом трећим изреке, тужилац је обавезан да првотуженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 46.500,00 динара, са законском затезном каматом почев од извршности пресуде па до исплате.

Апелациони суд у Београду је, пресудом Гж1 3456/21 од 02.02.2022. године, ставом првим изреке, одбио као неосновану жалбу тужиоца и потврдио пресуду Вишег

суда у Београду П1 222/19 од 27.05.2021. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио благовремену ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, на основу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11 ,, 18/20) и утврдио да је ревизија делимично неоснована, а делимично недозвољена.

У делу којим тужилац побија правноснажну одлуку којом је одлучено о заштити од дискриминације и накнади штете, ревизија тужиоца је дозвољена на основу одредбе члана 403. став 2. тачка 1. Закона о парничном поступку, у вези члана 41. став 4. Закона о забрани дискриминације ("Службени гласник РС", бр. 22/09). У преосталом делу којим се побија правноснажно решење садржано у ставу првом изреке првостепене пресуде којим је одлучено да се не дозвољава преиначење тужбе истицањем тужбених захтева за утврђење дискриминације из поднеска тужиоца од 09.06.2020. године, поред истакнутог тужбеног захтева за накнаду нематеријалне штете, ревизија није дозвољена у смислу члана 420. став 1. Закона о парничном поступку.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка прописана одредбом члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ревизијом тужиоца се не указује на друге битне повреде поступка због којих ревизија може да се изјави у смислу одредбе члана 407. став 1. тачке 2. и 3. истог Закона.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу у КБЦ "Приштина", на радном месту шефа службе за ..., до 1999. године, када се преселио у Београд. По пресељењу у Београд, није био радно ангажован, али је добијао минималну зараду. Решењем туженог КБЦ "Приштина" бр. ../2010 од 29.12.2015. године, тужиоцу је престао радни однос због смањења обима посла, односно престанка потребе за обављањем послова ... у складу са Програмом решавања вишка запослених у тој здравственој установи, па му је исплаћена отпремнина у износу од 235.718,00 динара. Тужилац тражи накнаду нематеријалне штете јер сматра да је дискриминисан пошто му је ускраћено право да ради, да остварује пуну зараду и издржава породицу, будући да је Закључком тужене Републике Србије о исплати минималне зараде запосленима са територије Косова и Метохије који нису радно ангажовани, исплаћивана минимална зарада, па је и Програм туженог КБЦ "Приштина" о решавању вишка запослених донет у складу са тим Закључком, а због чињенице да је имао статус „радно неангажованог запосленог“, радни однос му је престао .

Код овако утврђеног чињеничног стања, по оцени Врховног касационог суда, правилно су нижестепени судови одбили тужбени захтев тужиоца за накнаду нематеријалне штете због дискриминације и повреде права личности, налазећи да у радњама тужених није било дискриминаторског понашања због било ког личног својства тужиоца, у смислу одредбе члана 2. став 1. Закона о забрани дискриминације.

Одредбом члана 21. Устава Републике Србије, утврђено је да су пред Уставом и законом сви једнаки, да свако има право на једнаку законску заштиту, без дискриминације и да је забрањена свака дискриминација, непосредна или посредна, по било ком основу, а нарочито по основу расе, пола, националне припадности, друштвеног порекла, рођења, вероисповести, политичког или другог уверења, имовног стања, културе, језика, старости и психичког или физичког инвалидитета. Забрана дискриминације зајемчена је и међународним правним изворима - Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода (члан 14.) и додатним Протоколом бр. 12 уз Европску конвенцију, као и Међународним пактом о грађанским и политичким правима (члан 26.). Закон о забрани дискриминације појам дискриминације прописује у одредби члана 2. став 1. тако што изрази "дискриминација" и "дискриминаторско поступање" означавају свако неоправдано прављење разлике или неједнако поступање, односно пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), у односу на лица или групе, као и на чланове њихових породица или њима блиска лица, на отворен или прикривен начин, а који се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, националној припадности или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, роду, родном идентитету, сексуалној оријентацији, полним карактеристикама, нивоом прихода, имовном стању, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима (у даљем тексту: лична својства). Дискриминација у области рада прописана је одредбом члана 16. Закона о забрани дискриминације, тако што је забрањена дискриминација у области рада, односно нарушавање једнаких могућности за заснивање радног односа или уживање под једнаким условима свих права у области рада, као што су право на рад, на слободан избор запослења, на напредовање у служби, на стручно усавршавање, професионалну рехабилитацију, на једнаку накнаду за рад једнаке вредности, на правичне и задовољавајуће услове рада, на одмор, на образовање и ступање у синдикат, као и на заштиту од незапослености (став 1.).

Право човека је да ни због ког свог личног својства не буде дискриминисан, пошто дискриминација негира право појединца или групе лица на једнакост са другим појединцима или групама, искључиво због њиховог личног својства. Суштинску карактеристику дискриминације представља неоправдано прављење разлике због којег је једно лице у неповољнијем положају у односу на друга лица, а извор те неједнакости мора да буде неко стварно или претпостављено лично својство, јер да би неједнак третман био дискриминација, потребно је да заснива на личном својству.

У конкретном случају, по оцени Врховног касационог суда, нижестепени судови су правилно закључили да то што је тужиоцу радни однос код туженог КБЦ "Приштина" престао услед престанка потребе за његовим радом имајући у виду да је имао статус радно неангажованог лица са подручја територије Косова и Метохије, није дискриминација, јер нема доказа да је таква одлука донета с обзиром на неко лично својство тужиоца. Пошто нема основа за накнаду штете тужиоцу, следи да је његов тужбени захтев за накнаду нематеријалне штете правилно одбијен.

Наводима ревизије тужиоца о томе да постоји очигледно дискриминаторско поступање по основу неједнаког поступања на основу пребивалишта, јер је тужилац сврстан у групу запослених који живе ван подручја АП КиМ и због тога су му умањена

права у односу на запослене који живе на подручју АП КиМ, не доводи се у сумњу правилност побијане пресуде. Тужбени захтев за утврђење дискриминације по основу припадности групи запослених који живе ван подручја АП КиМ и не раде, тужилац је тражио преиначеном тужбом у поднеску од 09.06.2020. године, а суд, правноснажним решењем, није дозволио преиначење тужбе истицањем тужбеног захтева за утврђење дискриминације из тог поднеска тужиоца, па о том тужбеном захтеву тужиоца није одлучивано побијаном пресудом.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу првом изреке донео применом одредбе члана 414.став 1. Закона о парничном поступку, имајући у виду да тужилац у ревизији неосновано побија правилност примене материјалног права.

Ревизија тужиоца изјављена против правноснажног решења којим је Виши суд у Београду одлучио да не дозволи преиначење тужбе истицањем тужбених захтева за утврђивање дискриминације из поднеска тужиоца од 09.06.2020. године, поред истакнутог тужбеног захтева за накнаду нематеријалне штете, је недозвољена, пошто се тим решењем не окончава поступак. У смислу одредбе члана 420.став 1. Закона о парничном поступку, странке могу да изјаве ревизију и против решења другостепеног суда којим је поступак правноснажно окончан, што овде није случај пошто се одлуком о приначењу тужбе не окончава поступак.

Из тог разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу другом изреке донео применом одредбе члана 413., у вези члана 420. став 6. Закона о парничном поступку.

**Председник већа - судија
Добрила Страјина,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**